

Charakteristika předmětu soutěže Vesnice roku 2013

Při hodnocení jednotlivých soutěžících obcí bude hodnotitelská komise posuzovat následující okruhy:

1. Koncepční dokumenty
2. Společenský život
3. Aktivity občanů
4. Podnikání
5. Péče o stavební fond a obraz vesnice
6. Občanská vybavenost, inženýrské sítě, úspory energií
7. Péče o veřejná prostranství, přírodní prvky a zeleň v obci
8. Péče o krajinu
9. Připravované záměry
10. Informační technologie obce
11. Zlatá cihla v Programu obnovy venkova (dobrovolná část soutěže)

Každá přihlášená obec zpracuje jako přílohu k přihlášce do soutěže „Charakteristiku obce“ v členění podle následujících bodů (v rozsahu do 25 řádků strojopisu ke každému bodu, resp. bod-bodu, 1 – 11).

1. Obec a její koncepční dokumenty

- 1.1. Stručná charakteristika obce – stáří obce, struktura a počet obyvatel, charakter zástavby, dopravní obslužnost, pracovní příležitosti, převažující ráz krajiny, spádová oblast.
- 1.2. Urbanistická studie a územně plánovací dokumentace – druh dokumentace, zpracovatel, způsoby projednání s občany a začlenění požadavků obce, stav schvalování.
- 1.3. Program obnovy vesnice – údaje o vypracování, projednávání a schvalování vlastního programu obnovy vesnice, vztah občanů k programu.
- 1.4. Rozpočet obce – výsledky hospodaření v roce 2012 a zásady utváření rozpočtu obce v roce 2013 – struktura příjmů (z toho daňové) a výdajů; využívání příjmů obce, dotací a sponzorských darů.

2. Společenský život

- 2.1. Kontinuita společenského života – udržování či obnova místních tradic, svátků a obyčejů, vytváření nových tradic.
- 2.2. Činnost spolková – počet občanských sdružení, druh a rozsah jejich činnosti, výsledky pracovní skupiny pro obnovu vesnice.
- 2.3. Podpora obce – vydávání obecních novin, publikací, pohlednic, péče o kroniku, vedení knihovny, pořádání výstav, podpora činnosti spolků, propagace idejí obnovy vesnice a jejich výsledků.

3. Aktivity občanů

- 3.1. Dobrovolná práce občanů – bezplatná i hrazená účast občanů na realizacích programů obnovy vesnic; vlastní aktivity občanů a spolků.
- 3.2. Začlenění dětí a mládeže do života vesnice – spolupráce školy s obcí, vlastní iniciativy mládeže, způsob zapojení do programu obnovy vesnice.
- 3.3. Péče o vesnickou pospolitost – udržování sousedských vztahů, péče o staré občany, pomoc sociálně slabým spoluobčanům.
- 3.4. Spolupráce s občany – fungování obecních komisí, výchova a příprava pokračovatelů v samosprávě obce; průzkumy názorů občanů a mládeže, formy spolupráce.

4. Podnikání

- 4.1. Podnikání v zemědělství – charakteristika transformace, současný stav, ekofarmy, marketing místních zemědělských specialit, zapojení zemědělských podniků do realizace programu obnovy vesnice (zejména v péči o krajinu).
 - 4.1.1. Informace o zachování a propagaci místní zemědělské produkce, realizace zajímavých místních produktů vyplývajících ze zemědělské činnosti, jejich kvalita a originalita způsobu zpracování, využití původního zpracování zemědělských produktů.
 - 4.1.2. Informace o podílu zemědělských subjektů na zachování původních druhů ovocných a okrasných stromů na veřejných prostranstvích.
 - 4.1.3. Zapojení zemědělských subjektů do přípravy a realizace dalších návrhů obnovy krajiny.
- 4.2. Spolupráce obce se zemědělským nebo lesnickým subjektem – příprava a realizace společných projektů na zemědělských, lesních nebo obecních pozemcích, společné koncepční dokumenty, společná územní rozvojová strategie pro území obce nebo skupiny obcí.
 - 4.2.1. Popis spolupráce obce a zemědělských subjektů včetně dobrovolných (př. myslivci, rybáři, včelaři atp.).
 - 4.2.2. Informace o výsledcích péče o veřejná prostranství a kulturní krajinu.
 - 4.2.3. Spolupráce s obcí při hledání námětů na využití netradičních zdrojů a úspory energie.
- 4.3. Nezemědělské podnikání, rozvoj řemesel – podnikatelské aktivity občanů, vytváření nových pracovních míst, zemědělské aktivity zemědělských podniků, zapojení podnikatelů do realizace programu obnovy vesnice.
 - 4.3.1. Zapojení zemědělských podniků na rozvoji venkovské turistiky (vytváření služeb, ubytování v soukromí, poskytování pohostinství, nabídky možností využití volného času, turistiky, cykloturistiky, sportu a oddychu).
 - 4.3.2. Informace o uskutečněném projektu, který zahrnuje využití nebo rekultivaci nepotřebných zemědělských areálů (brownfields).
- 4.4. Venkovská turistika – vytváření služeb, ubytování v soukromí, poskytování pohostinství, nabídky možností využití volného času, turistiky, cykloturistiky, sportu a oddychu.
- 4.5. Přímé podnikání obce – vlastní hospodářská činnost.

5. Péče o stavební fond a obraz vesnice

- 5.1. Péče o historickou zástavbu – zachování původního půdorysu a panoramatu vesnice, péče o památkově chráněné objekty, stavby lidového stavitelství a vytvářející místní ráz, detaily a tvarosloví staveb, rukodělné výrobky a charakteristické prostředí, stavební obnova a údržba venkovských staveb.
- 5.2. Soulad v zástavbě – obnova původního rázu staveb, odstraňování stavebních nešvarů, cizích a městských prvků, vytváření stejnorodého prostředí vesnice.
- 5.3. Nová zástavba – dodržení měřítka, stylu, tvaru a materiálů typických pro obec, posilování souladu se stávající zástavbou.
- 5.4. Organizační opatření – zabezpečení celkové harmonie prostředí obce, fungování stavební komise, poradců stavebníků, regulace stavebního řádu vesnice, pořízení návrhů stavebních řešení a motivačních skic.

6. Občanská vybavenost, inženýrské sítě, doprava, úspory energií

- 6.1. Stav občanské vybavenosti – údržba, modernizace a dostavba stávajících objektů, záměry a realizace nových objektů.
- 6.2. Inženýrské sítě – údržba stávajících sítí, záměry, opatření a realizace dostavby sítí, zkvalitňování dopravní vybavenosti, způsob likvidace splaškových vod.

- 6.3. Odpadové hospodářství – koncepce a provoz odstraňování odpadů, organizační opatření, ekologická výchova.
- 6.4. Úspory energií – kroky vedoucí k úsporám, zavádění netradičních zdrojů energie.

7. Péče o veřejné prostranství, přírodní prvky a zeleň v obci

- 7.1 Koncepční přístup, dlouhodobé plánování – existence koncepčních dokumentů rozvoje zeleně, např. v rámci Územního plánu nebo Programu rozvoje obce, postupná realizace rozsáhlejšího projektu, systematický postup ve výsadbě a obnově vegetačních prvků v obci. Spolupráce se specialisty a příprava projektové dokumentace v oblasti zeleně.
- 7.2 Nové úpravy veřejných prostranství – realizované výsadby zeleně v obci i v okolí, obnova stávajících i výsadba nových – zeleň veřejných prostranství (návsi, ulice), vyhrazená zeleň (sportoviště, hřbitovy, školky apod.) aleje, historická zeleň atd. Sledována kvalita provedených prací, výběr vhodného sortimentu rostlin, kompozice, funkčnost, celkový ráz nových výsadeb v souladu s daným venkovským prostředím.
- 7.3 Udržování přírodních a přírodě blízkých prvků – vodních toků, břehových porostů, rybníků a nádrží, přírodních útvarů, naučných stezek, apod.
- 7.4 Péče o veřejná prostranství a o zeleň – udržování, čistota a pořádek na veřejných prostranstvích v obci a navazujících soukromých pozemcích, udržování hřbitovů, drobných sakrálních objektů, památníků, výtvarných děl, drobné architektury.
Péče o prvky zeleně - trávníky v obci i v nejbližším okolí (humna), květinová výzdoba veřejných prostranství i soukromých domů a pozemků, péče o dřeviny včetně arboristických zásahů (kvalita a vhodnost zásahů).
- 7.5 Ekologická výchova a vzdělávání – zájem obce o vytvoření a kultivaci vztahu a odpovědného přístupu občanů, zejména dětí, k místu a ke krajině na principech udržitelného rozvoje; zapojení dětí do ekologických aktivit případně péče o zeleň a celkový obraz obce od nejmenších dětí v MŠ až po mládež; zapojení občanů do rozhodovacího, plánovacího a realizačního procesu ve vztahu k obci a ke krajině.

8. Péče o krajinu

- 8.1. Zemědělské a lesní pozemky – systematický postup při využívání pozemků, projekty komplexních pozemkových úprav, šetrné obhospodařování, příprava či realizace protierozních úprav, členění honů, obnova luk, výsadba lesů. Obnova zaniklých cest v zemědělské krajině včetně stromořadí.
- 8.2. Péče o prvky ekologické stability v krajině, zejména ty vymezené v rámci Územního systému ekologické stability – stav projekční přípravy (generely a plány ÚSES, návrhy obnovy krajiny) a skutečná realizace (výsadba nových biokoridorů, interakčních prvků, břehových porostů, alejí, doprovodů cest).
- 8.3. Ostatní opatření péče o kulturní krajinu – výsadba stromořadí, péče o vodní toky, rybníky a mokřady, opatření vodohospodářská a protipovodňová.
- 8.4. Obnova prvků kulturní paměti krajiny – např. obnova křížových cest, božích muk, křížků, historických alejí, obnova krajinné matrice.

9. Připravované záměry

- 9.1. Stručná charakteristika plánovaných a v současné době připravovaných záměrů – zaměření, předpokládaný harmonogram realizace a finanční plán (předpokládané náklady na realizaci akce, jejich předpokládané finanční zajištění).

10. Informační technologie v obci

- 10.1. Stručná charakteristika informační technologie – stávající stav, vybavení, využití, inovace atp. (např. www stránky, informační kiosky, místní rozhlas, TV stanice, internetové vysílání, web kamera).

Následující část soutěže je DOBROVOLANÁ

11. Zlatá cihla v Programu obnovy venkova

Zlatou cihlou v Programu obnovy venkova se oceňují příkladné stavby, realizované v duchu Programu obnovy venkova, které si zaslouží, aby byly zveřejněny. Cílem rozšíření soutěže o toto vyhodnocení je získání evidence a přehledu o těchto stavbách, jejich ocenění a zveřejnění v každoročně vydávané osvětově propagační publikaci „STAVBY VENKOVA“.

V případě, že obec bude mít zájem o začlenění staveb realizovaných v obci do hodnocení o ocenění „Zlatá cihla v Programu obnovy venkova“, pak:

- doloží souhlas vlastníka stavby s účastí v soutěži (volnou formou), včetně práva na publikování,
- uvede základní údaje o stavbě a fotografie začlenění stavby do prostředí obce (v elektronické podobě na CD nebo DVD nosiči jak je již zmíněno v podmínkách soutěže).

Soutěžními stavbami mohou být například sakrální stavby a drobné objekty, stavby občanské vybavenosti, obytné budovy, výrobní technické a zemědělské stavby, veřejné plochy a prostranství obce.

Kategorie hodnocených staveb

- A** - obnova, či rekonstrukce památkově chráněných objektů a památek místního významu,
- B** - obnova, či rekonstrukce staveb venkovské zástavby,
- C** - nové venkovské stavby

Hodnotící kritéria

1. Začlenění stavby do prostředí obce a jejího krajinného rázu.
2. Respektování kulturní kontinuity regionu, charakteru místního prostředí a využití tradičních materiálů.
3. Zachování původních stavebních prvků a architektonického tvarosloví při obnově a rekonstrukci historických staveb a památek lidového stavitelství.
4. Soulad novostaveb se stávající zástavbou a jejich estetický účinek.
5. Technická a energetická úroveň stavby; úprava zeleně a okolí stavby.

Krajská komise může udělit diplom „Zlatá cihla v Programu obnovy venkova XXX kraje v roce 2013“ pouze jedné stavbě z hodnocené kategorie.

V případě, že žádná z přihlášených staveb nesplňuje v zásadní rovině kritéria soutěže, komise cenu neudělí.

Ke komentáři lze také připojit fotografie, opatřené popisem tak, aby bylo zřejmé, ke kterému z bodů komentáře se vztahují, popř. i další dokumentaci realizace programu obnovy vesnice.